

VERSLAG

over de werkzaamheden der Commissie in 1942

Hooggeachte Heer Secretaris-Generaal,

In den loop van het jaar 1942 hield de Commissie voor Toponymie en Dialectologie drie algemeene vergaderingen, zes afdeelingsvergaderingen en twee bestuursvergaderingen. Alle hadden plaats in de lokalen van de Universitaire Stichting.

De Koninklijke Commissie betreurde het afsterven van een harer jongst benoemde leden, den Heer ALBERT PIERRET, benoemd tot briefwisselend lid op 5 April 1941, overleden den 24^{en} Juni 1942.

De Heer J. HAUST, voorzitter van de Waalsche Afdeeling en de Heer A. VINCENT, algemeen voorzitter van de Commissie hielden respectievelijk op de afdeelingsvergadering en op de pléno-vergadering een toespraak ter herdenking aan dén overledene.

Volgende lezingen werden gehouden :

Voor de algemeene vergaderingen :

E. LEGROS : *Le nord de la Gaule romane.*

L. GROOTAERS : *L'aire de h aspirée initiale dans l'est de la Belgique.*

J. HAUST : *Notes d'enquête dialectale et d'étymologie wallonne.*

Voor de Vlaamsche Afdeeling :

A. CARNOY : a) *Het suffix „-effe” in de toponymie ;*

b) *Outrijve en Gennep.*

J. LINDEMANS : *De etymologie van Baasrode en Vlassenbroek.*

A. VAN LOEY : a) *Kempisch quacht : quabbe „slijkachtige bodem” ;*

b) *Het suffix „-er” in plaatsnamen.*

Voor de Waalsche Afdeeling :

A. VINCENT : *Suffixes français : Boussu, Glatigny, *Equoranda.*

E. FAIRON : *Documents liégeois du fonds français (1795-1814) intéressants pour les toponymistes.*

O. JODOGNE : *Buts et méthodes de l'anthroponymie.*

M. PIRON : *Wallon „pasqueye”, français „pasquille”. Histoire d'un emprunt.*

E. RENARD : *Deux toponymies communales : Heure-le-Romain et Lincet.*

Het deel XVI (1942) van de *Handelingen* van onze Commissie, waarvan een exemplaar bij onderhavig verslag wordt gevoegd, omvat 348 bladzijden en zeven kaarten. Het behelst het jaarverslag, de lijst der leden en bijdragen van de Heeren A. CARNOY, V. VERSTEGEN, H. DRAYE, E. DEWOLFS, L. GROOTAERS, H. J. VAN DE WIJER, H. DRAYE, E. LEGROS, A. VINCENT, EM. DONY, L. REMACLE en J. HAUST-E. LEGROS-M. PIRON-L. REMACLE.

Ook het *Register* op de eerste 15 deelen van de *Handelingen* samengesteld door den Heer R. CLEYMAET voor het Nederlandsch gedeelte en door den Heer A. BAGUETTE voor het Fransch gedeelte laten wij U hierbij geworden.

De Commissie heeft bovendien een aanvang gemaakt met de uitgave van het derde deel der *Werken* gepubliceerd door de Vlaamsche Afdeeling, nl. *De Toponymie van Noorderwijk* door Dr. J. HELSEN, waarvan wij U hierbij een exemplaar der reeds afgedrukte vellen voegen.

Zooals de vorige jaren werd een zeker aantal exemplaren van de *Handelingen* bestemd voor de recensies, den ruildienst en de studenten in de philologie aan onze universiteiten die belang stellen in de toponymie en de dialectologie.

De in ruil ontvangen publicaties werden gedeponereerd in de toponymische en dialectologische instituten der Belgische Universiteiten, volgens de hierbijgevoegde lijst.

Een nieuwe ruiling ontstond met *Le Pays Gaumais* (Édition du Musée gaumais, Virton) en met *Le Lion de Flandre* (organe mensuel du „Vlaamsch Verbond van Frankrijk”, Lille).

De Commissie heeft besloten voortaan aan den Heer MARCEL FRANÇOIS, die van het ontstaan van de Commissie af tot 1942 met zooveel onbaatzuchtige toewijding het depot en de verzending van deze uitgaven heeft waargenomen jaarlijks een exemplaar van deze nieuwe uitgaven als blijk van onze waardeering te schenken.

De Commissie is geraadpleegd geworden nopens de spelling van den naam *Bossière* (gem. St.-Gérard) en over de verkeerde benaming van den buurtnaam „*Champ de lyre*”. Zij heeft in beide gevallen haar meening aan de belanghebbenden doen kennen.

In den loop van het jaar 1942 heeft de Commissie, dank zij de buitengewone bereidwilligheid van den Heer L. Verhulst, inspecteur-generaal bij het Kadaster, de definitieve lijsten ontvangen van de buurtnamen die zich in de kadastrale documenten bevinden van de gemeenten der provincie Oost-Vlaanderen en van de gemeente Everbeek (prov. Henegouwen), der arrondissementen Nijvel, Brussel en Leuven, der provincie Limburg en van de Vlaamsche gemeenten der provincie Luik, alsook de toponymische steekkaarten der provincie Namen. Het Vlaamsch gedeelte van dit waardevol materiaal werd bij het Instituut voor

Vlaamsche Toponymie te Leuven, het Waalsch gedeelte bij het „Institut de Dialectologie de l'Université de Liège” te Luik voorloopig gedeponeed.

Bij brief van 27 Juni 1942 verzocht de Directeur-Generaal van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken de medewerking van de Commissie om „de neiging der schepencolleges te keer te gaan, om namen van straten, pleinen, enz... welke een geschiedkundige, folkloristische of plaatsnaamkundige beteekenis hebben, onoordeelkundig te vervangen door namen welke de herinnering aan persoonlijkheden of gebeurtenissen moeten vestigen”.

De Commissie verklaarde zich eenparig accoord hieraan haar medewerking te verleen. Zij bracht dan ook advies uit betreffende wijzigingen voorgesteld door de gemeenten Frameries, Glons, Flémalle-Haute, Huy, Ensival, Belsele, Mechelen, Izegem, Zelzate, Heusden (Oost-Vl.), Gierle, Lede, Diest, Antwerpen, Kapellen en Brasschaat.

De Commissie besloot voortaan regelmatig in haar jaarlijksch verslag de studies te vermelden die, aan de Commissie voorgelegd, door deze waardig werden gekeurd in hare reeks *Werken* te worden uitgegeven, maar waarvan de publicatie wegens de huidige financieele omstandigheden steeds moest worden uitgesteld.

In dit geval verkeerden de toponymische studies van : den Heer LEON TEMMERMAN over *Wasmès* en van den Heer ARTHUR BALLE over de *Toponymie et Anthroponymie de Cerfontaine*.

De Commissie nam tevens de beslissing de lijsten en de kaarten der toponymisch en dialectologisch bewerkte of in bewerking zijnde plaatsen van het land bij te houden en jaarlijks in de *Handelingen* de licentiaats- of doctorale dissertaties van de verscheiden Belgische universiteiten te publiceeren die betrekking hebben tot de toponymie of de dialectologie.

Om ons toe te laten in de huidige omstandigheden de uitgave van de *Handelingen* in dezelfde voorwaarden voort te zetten en tevens de verdere publicatie van de *Toponymie van Noorderwijk* door Dr. J. HELSEN mogelijk te maken, zijn wij dan ook zoo vrij het Ministerie van Openbaar Onderwijs om een verhooging te verzoeken van de ons toegekende toelage voor onze uitgaven.

Brussel, den 10^{en} Maart 1943.

Hoogachtend.

De Secretaris,
WILLEM PÉE.

De Voorzitter,
A. VINCENT.
